

فرانکنشتاین

پرومته‌ی معاصر

مری شلی

ترجمه‌ی دکتر علی سلامی

استاد دانشگاه تهران

نشر گویا

سرشناسه: شلی، مری وولستونکرافت، ۱۷۹۷ - ۱۸۵۱م.

Shelley, Mary Wollstonecraft

عنوان و نام پدیدآور: فرانکنشتاین: پرومته‌ی معاصر/مری شلی؛ ترجمه علی سلامی.

مشخصات نشر: تهران، گویا، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۷۰ ص: ۲۱×۱۴ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۹۱۱۴-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: Frankenstein.

موضوع: داستان‌های انگلیسی -- قرن ۱۹م.

موضوع: English fiction -- 19th century

ناسه افزوده: سلامی، علی، ۱۳۴۶ -، مترجم

ناسه افزوده: Salami, Ali

رده بندی کنگره: PZ۳

رده بندی دیویی: ۸۲۳/۷

شماره کتابت: ۶۱۵۵۸۲

نشر گویا

خیابان کریم خان زند، روبروی ایرانشهر، پلاک ۸۹

تلفن: ۸۸۳۱۳۴۳۱ - ۸۸۸۲۸۸۸۴

www.gooyabooks.com info@gooyapub.co

gooya.publication

gooyabookstore

فرانکنشتاین

مری شلی

مترجم: علی سلامی (استاد دانشگاه تهران)

طراح جلد: کیارش سلامی

چاپ نخست: ۱۳۹۹

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۹۱۱۴-۸

چاپ: خانه‌ی فرهنگ و هنر گویا

حق چاپ و انتشار کلیه‌ی مطالب محفوظ است.

هرگونه اقتباس و استفاده از مطالب منوط به دریافت اجازه از ناشر است.

فهرست

۷	مقدمه
۱۳	پیشگفتار نویسنده
۳۵	فصل یکم
۴۱	فصل دوم
۴۷	فصل سوم
۵۷	فصل چهارم
۶۵	فصل پنجم
۷۳	فصل ششم
۸۳	فصل هفتم
۹۵	فصل هشتم
۱۰۵	فصل نهم
۱۱۳	فصل دهم

۱۲۱.....	فصل یازدهم.....
۱۳۱.....	فصل دوازدهم.....
۱۳۹.....	فصل سیزدهم.....
۱۴۷.....	فصل چهاردهم.....
۱۵۳.....	فصل پانزدهم.....
۱۶۵.....	فصل شانزدهم.....
۱۷۵.....	فصل هفدهم.....
۱۸۱.....	فصل هجدهم.....
۱۹۱.....	فصل نوزدهم.....
۲۰۱.....	فصل بیستم.....
۲۱۳.....	فصل بیست و یکم.....
۲۲۵.....	فصل بیست و دوم.....
۲۳۷.....	فصل بیست و سوم.....
۲۴۵.....	فصل بیست و چهارم.....

مقدمه

در تابستان ۱۸۱۶، یک دختری جوان انگلیسی با معشوقش به کوه‌های آلپ در سوئیس سفر کرد. بارانی غریب منتظره آن‌ها را خانه‌نشین کرد و در آنجا، آنان خود را با خواندن داستان‌های ارواح سرگرم کردند. به اصرار شاعر سرشناس لرد بایرون^۱، دوست و همسایه‌شان، آن‌ها قلم به دست گرفتند و تصمیم گرفتند داستان ارواح بنویسند. زن جوان که مری ولستون‌کرافت گادوین^۲ نام داشت بهترین داستان را نوشت، داستان وحشتناکی که در دوران خود با استقبال زیادی مواجه شد و جزو بهترین داستان‌های کلاسیک قرار گرفت.

مری ولستون‌کرافت گادوین در ۳۰ اوت ۱۷۹۷ در خانه دهان دب‌دوست در لندن به دنیا آمد. مادرش مری ولستون‌کرافت، کتاب «در دفاع از حقوق زنان»^۳ را در سال ۱۷۹۲ نوشت و در این کتاب از زن‌ها خواست مستقلانه عمل کنند و عمل کنند.

ولستون‌کرافت پس از به دنیا آوردن مری از دنیا رفت و دخترش را با شوهرش ویلیام گادوین تنها گذاشت. ویلیام عضو متفکران تدریجی انگلیسی بود. تربیت

1. Lord Byron

2. Mary Wollstonecraft Godwin

3. A Vindication of the Rights of Woman (1792)

مری در چنین فضایی او را در سنین کودکی و نوجوانی با اندیشه‌های نویی آشنا کرد و توانست ارتباطی بی‌ی او و لرد بایرون ایجاد نماید.

یکی دیگر از ادیبانی که مری ملاقات کرد پرسی فلورنس شلی،^۱ شاعر بزرگ انگلیسی بود. جرقه عشق بین آن‌ها زده شد و در سال ۱۸۱۴ باهم به فرانسه، سوئیس و آلمان فرار کردند. مری از خانواده‌اش فرار کرد و شلی از همسرش. در ابتدا باهم خوشبخت بودند؛ اما کم‌کم روابطشان تیره شد. رابطه شلی با مری با درخواست‌های همسرش هریت^۲ کم‌رنگ شد. مری با مرد دیگری آشنا شد. با تمام این مسئله، روابط آن‌ها پایدار ماند تا اینکه عاقبت به رسوایی کشید، به‌طوری‌که از شلی باردار بود خود را در نوامبر ۱۸۱۶ در رودخانه لندن غرق کرد و مری و شلی سال بعد باهم ازدواج کردند.

پیوند بین مری و شلی، نه تنها عاشقانه بلکه ادبی هم بود. پرسی دست‌نوشته فرانکشتاین را ویرایش کرد. ^۳ باهم آ‌پیشگفتار کتاب فرانکشتاین را هم برای او و به اسم او نوشت.

فرانکشتاین در اول ژانویه ۱۸۱۸ منتشر شد و با استقبال بسیار زیادی مواجه شد. متأسفانه این موفقیت برای مری، با بدبختی‌های زیادی همراه بود. از سال ۱۸۱۵ تا ۱۸۱۹، سه فرزند از چهار فرزندش در کودکی از دنیا رفتند و در سال ۱۸۲۲، پرسی در توسکانی غرق شد و مری، با هم جدا گذاشت. مری آثار شوهرش را ویرایش کرد و اشعار پس از مرگش را در سال ۱۸۲۰ و نامه‌ها و کلیات اشعارش را در سال ۱۸۳۹ منتشر کرد. بقیه وقتش را به نوشتن و انتشار والپرگا (۱۸۲۳)،^۴ لودور (۱۸۳۵)^۵ و فاکنر (۱۸۲۷)^۶ گذراند. مری به بیماری سختی دچار شد و عاقبت در فوریه ۱۸۵۱ در لندن جان سپرد.

فرانکشتاین سرشار از عناصر رمانتیک است و برخی منتقدین آن را اولین

1. Percy Florence Shelley

2. Harriet

3. Valperga

4. Lodore

5. Falkner

رمان علمی - تخیلی دانسته‌اند. این رمان تأثیر بسیاری بر ادبیات و فرهنگ عامه گذاشت و باعث به وجود آمدن داستان‌های ترسناک بسیاری شد. در این اثر، مری نه تنها رمانی علمی - تخیلی پدید آورد بلکه با افزودن داستان در داستان و ایجاد غالب تازه‌ای از داستان از رمان‌های دوران گذشته بدعتی به وجود آورد.

اشاره‌های متعدد به ادبیات ایران و ستایش از نویسندگان ایرانی در این رمان به تأثیر ادبیات فارسی بر ادبیات و فرهنگ اروپا اشاره دارد. نهضت ترجمه و معرفی ادبیات ایران در قرن هجدهم آغاز شده بود و نویسندگان اروپا را تحت تأثیر آورد قرار داده بود. به عنوان مثال، گوته در قرن نوزدهم آلمان به تقلید از دیوان حافظ، دیوان شرقی - غربی خود را منتشر کرد. نیچه، شاعر و فیلسوف آلمانی شعری به تمجید از حافظ نوشت. در سال ۱۷۷۱، ویلیام جونز زبان‌شناس انگلیسی به ترجمه - حافظ دست زد.

فرانکشتاین رمانی - تخیلی بر ادبیات انگلستان است. این رمان در پی پاسخگویی به پرسش‌هایی است که شک مری شلی و خوانندگان دوران او را دچار سردرگمی کرده بود.

شلی شخصیتی بی‌همتا از ویکتور فرانکشتاین و هیولا ارائه می‌دهد، گویی آن‌ها دونیمه از یک وجودند و هر نیمه توجه دیگری را طلب می‌کند و به دنبال فرصتی است تا بر نیمه دیگر برتری یابد. در پایان، این رقابت منجر به نابودی هر دونیمه می‌شود.

شلی هم‌چنین از این واقعیت آگاه بود که فن‌آوری با سرخی زود در حال پیشرفت بود و ذهن خوانندگان قرن هجدهم را دچار گیجی کرده بود. شاید این رمان درباره پیشرفت انسان است؛ اما در مخالفت با عناصر طبیعی و اراده الهی حرکت می‌کند.

مضمون اصلی این رمان زیبا برخورد با فقرا و بی‌سوادان است. شلی احتمالاً این نوع برخورد را از پدرش ویلیام ولستون کرافت که فیلسوف و نویسنده معروف بود آموخته بود؛ اما پیشینه تاریخی این رمان به زمان خود شلی بازمی‌گردد.